

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 08 maja 2024 r.

WP-I.4131.83.2024

Rada Miasta Ząbki

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), zwanej dalej: „u.s.g.”

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Miasta Ząbki Nr XCIII/893/2024 z 27 marca 2024 r. zmieniającej *uchwałę w sprawie Programu Karta Mieszkańca „Jestem z Ząbek”*.

Uzasadnienie

Na sesji 27 marca 2024 r. Rada Miasta Ząbki podjęła uchwałę Nr XCIII/893/2024 zmieniającą *uchwałę w sprawie Programu Karta Mieszkańca „Jestem z Ząbek”*.

W podstawie prawnej uchwały Rada Miasta wskazała art. 7 ust. 1 pkt 18 i art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g.

Kwestionowaną uchwałą Rada Miasta Ząbki wprowadziła zmiany w uchwale Nr XIX/182/2019 z 20 grudnia 2019 r. *w sprawie Programu Karta Mieszkańca „Jestem z Ząbek”*, poprzez dodanie w niej przepisu § 4 pkt 6 oraz przepisu § 4c, zawierających regulację w zakresie przyznawania stypendium dla uzdolnionej młodzieży, pobierającej naukę w szkołach ponadpodstawowych i mieszkającej na terenie Miasta Ząbki oraz przyjmując nowe brzmienie § 10 uchwały, który wskazuje na klasyfikację budżetu Miasta Ząbki, określającą źródła pokrycia zobowiązań finansowych związanych z realizacją Programu Karta Mieszkańca „Jestem z Ząbek” (zwanego dalej „*Programem*”).

Celem dokonania zmiany Programu, było więc przyjęcie regulacji, stanowiącej podstawę do przyznawania stypendium dla uzdolnionej młodzieży, pobierającej naukę w

szkołach ponadpodstawowych, w oparciu o zasady funkcjonowania tegoż Programu, które skierowane są wyłącznie do osób zamieszkujących Gminę, a więc mieszkańców Miasta Ząbki. Stypendium dla uzdolnionej młodzieży, pobierającej naukę w szkołach ponadpodstawowych, w świetle przyjętej uchwały, może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie określone w uchwale warunki, wśród których wymieniony został wymóg posiadania aktywnej, w dniu złożenia wniosku, Karty Mieszkańca „Jestem z Ząbek”.

W podstawie prawnej uchwały Nr XCIII/893/2024 wskazano przepis art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g, który stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Należy podkreślić, że ww. przepis u.s.g. określa jedynie kompetencję rady gminy, który to organ jest wyłącznie uprawniony do tworzenia regulacji w zakresie przyznawania stypendiów dla uczniów i studentów. Przepis art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g. nie stanowi samodzielnej delegacji do przyjęcia uchwały w sprawie przyznawania stypendium. Stanowisko organu nadzoru jest zgodne z orzeczeniem NSA z 29 maja 2009 r. o sygn. I OSK 178/09. W świetle powołanego wyroku NSA: *„Art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Przepis ten ma wyłącznie charakter przepisu kompetencyjnego i przesądza o tym, że jeżeli ustawy szczególne, to znaczy inne ustawy niż ustawa o samorządzie gminnym przekażą gminie zadania w zakresie udzielania stypendiów, to właśnie rada gminy będzie właściwa do uchwalania zasad udzielania przedmiotowych stypendiów. (...) Wprawdzie z literalnego brzmienia powołanego art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym istnieje możliwość wnioskowania o upoważnieniu dla rady gminy do działania we wskazanym w nim zakresie, jednakże art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym trzeba odczytywać w związku z zamkniętym katalogiem zamieszczonym w art. 40 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy. Łączne odczytanie tych przepisów prowadzi do wniosku, że dopiero przepis w ustawie szczególnej może być podstawą prawną dla podjęcia przez radę gminy przedmiotowej uchwały. Natomiast znaczenie art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym ograniczyć trzeba do zastrzeżenia kompetencji prawodawczej dla rady gminy, a nie dla wójta gminy.”*

Podstawę prawną do podjęcia uchwały w sprawie przyznania stypendium uzdolnionym uczniom szkół ponadpodstawowych stanowi przepis art. 90t ust. 4 w związku z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), zwanej dalej: „u.o.s.o.”. Zgodnie z u.o.s.o. jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz

wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (art. 90t ust. 1). Z treści powyższej normy wynika, iż jest to zadanie o charakterze fakultatywnym. W przypadku przyjęcia takich programów organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze (art. 90t ust. 4). Przepis art. 90t ust. 4 u.o.s.o. upoważnia radę gminy do przyjęcia uchwały przyznającej stypendia dla uzdolnionych uczniów, pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Zatem przyjęcie w uchwale Nr XCIII/893/2024 regulacji określającej zasady przyznawania stypendium dla uzdolnionej młodzieży, pobierającej naukę w szkołach ponadpodstawowych pod warunkiem posiadania przez ucznia aktywnej Karty Mieszkańca „Jestem z Ząbek”, czyli wymogu zamieszkiwania na terenie Miasta Ząbki, stoi w sprzeczności z przepisem art. 90t ust. 1 u.o.s.o.

Ponadto, we wprowadzonym przedmiotową uchwałą przepisie § 4c ust. 4 Rada Miasta Ząbki wskazała zakres danych osobowych, które powinien zawierać wniosek o przyznanie stypendium. Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e oraz ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. z 2016 r. 119.1 - dalej: RODO) - przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Żądanie przez uchwałodawcę, podania we wniosku o przyznanie stypendium jako niezbędnych, a nie fakultatywnych, danych osobowych: daty urodzenia, numeru telefonu i klasy, do której uczeń uczęszczał, należy uznać za istotne naruszenie ww. przepisów RODO.

Wadliwa jest również regulacja wynikająca z dodanego kwestionowaną uchwałą przepisu § 4c ust. 5 w związku z § 4c ust. 6, na mocy którego Rada Miasta Ząbki powołała Komisję Stypendialną, w skład której wchodzi dwaj przedstawiciele Rady Miasta Ząbki i dwaj przedstawiciele Burmistrza Miasta Ząbki. Komisja Stypendialna obraduje w obecności co

najmniej 3 członków (§ 4c ust. 6). Należy przy tym podkreślić, iż Komisja Stypendialna nie jest organem gminy, a jedynie może być ciałem doradczym, które nie może naruszać ustawowych kompetencji organów samorządowych. Określenie, że co najmniej dwóch z czterech członków Komisji ma być przedstawicielami Rady Miasta, przy wprowadzonej zasadzie obecności przynajmniej trzech członków podczas jej posiedzeń oznacza, iż realizacja zadania przewidzianego dla organu wykonawczego w zakresie oceny kandydatów ubiegających się o stypendia, została ograniczona na rzecz Komisji Stypendialnej.

W kontekście składu Komisji Stypendialnej należy podkreślić, iż organami gminy są rada gminy oraz wójt. Rada gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym (art. 15 ust. 1 u.s.g.), natomiast wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest organem wykonawczym (art. 26 ust. 1 u.s.g.). Realizacja zadań gminy należy do wójta, o czym przesądza art. 30 ust. 1 u.s.g. Powołany przepis przesądza również, że wójt wykonuje uchwały rady gminy. Formami realizacji zadań wójta są między innymi: przygotowanie projektów uchwał rady oraz określanie sposobu wykonywania uchwał. Przyznana wójtowi kompetencja do określania sposobu wykonania uchwał rady gminy nie oznacza, że wójt ma w tej przestrzeni nieograniczoną swobodę. Nie oznacza to jednak, że wójt dowolnie może decydować o tym, kto w jego imieniu wykona uchwałę. Jak wynika z art. 33 ust. 1 u.s.g. wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu gminy. Wójt jest kierownikiem urzędu oraz zwierzchnikiem służbowym jego pracowników (art. 33 ust. 3 i 5 u.s.g.). Wójt co do zasady wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu gminy, przy wykorzystaniu zatrudnionego w nim personelu. Nie można oczywiście wykluczyć możliwości tworzenia „ciał” (organów), które nie zostały przewidziane w u.s.g., jednakże tylko o tyle, o ile nie przejmowałyby one kompetencji organów ustrojowych powołanych tą ustawą. Na gruncie niniejszej sprawy organ wykonawczy powołuje komisję, która de facto wykonuje kwestionowaną uchwałę. Działanie takie powoduje scedowanie zadań organu wykonawczego na członków organu stanowiącego. Radni nie są pracownikami urzędu gminy, podległymi służbowo wójtowi, i wójt nie może wykorzystywać ich do realizacji powierzonych mu ustawą zadań. Mając na uwadze regulacje art. 21 ust. 1 i ust. 3 i art. 24 ust. 1 u.s.g., który stanowi, że radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany, stwierdzić należy, że o ile z przepisów można wywieść obowiązek pracy radnego w komisjach, do których został powołany, o tyle żaden przepis nie pozwala na powołanie radnego do komisji realizującej zadania na rzecz i w imieniu organu wykonawczego przy wykonywaniu uchwały w sprawie stypendiów.

Wziąwszy powyższe okoliczności pod uwagę, organ nadzoru stwierdza nieważność uchwały Rady Miasta Ząbki Nr XCIII/893/2024 z 27 marca 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie Programu Karta Mieszkańca „Jestem z Ząbek”, co na mocy art. 92 ust. 1 u.s.g. skutkuje wstrzymaniem jej wykonania, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia.

Miastu, w świetle art. 98 ust. 1 u.s.g., służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mariusz Frankowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/